

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

HE 44/2024 vp Hallituksen esitys sähköisen viestinnän palvelulain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta 2.5.2024

Hallituksen esityksen sisältö

- Hallituksen esityksellä poistettaisiin kaapeliradion siirtovelvoite (227 §)
 - Tavoitteena on mahdollistaa kaapeliverkoissa tehokkaampi verkon käyttö ja laadullisesti parempien yhteyksien tarjoaminen. Lisäksi saatetaan kansallinen siirtovelvoitesääntely vastaamaan EU-sääntelyn asettamia vaatimuksia.
 - Radion siirtovelvoitteen poistumiselle esitetään vuoden siirtymäaikaa, eli velvoite päättyisi 30.6.2025.
- Täydennettäisiin radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen peruuttamisedellytyksiä (49 §)
 - Tavoitteena on täydentää peruuttamisedellytyksiä kansallisen turvallisuuden sekä tiettyjen rikoslaissa rangaistavaksi säädettyjen rikosten osalta.
- Pienempiä ja teknisluonteisia muutoksia televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun perimiseen (294 §) ja markkinaehtoiseen taajuusmaksuun (288 §).

Siirtovelvoite

- Siirtovelvoitteella tarkoitetaan kaapelitelevisioverkossa toimivien teleyritysten velvoitetta jakaa maksutta Yleisradion televisio- ja radio-ohjelmistot verkoissaan.
- Siirtovelvoite koskee myös yhteisantennijärjestelmien ylläpitäjiä, kuten taloyhtiöitä, joita velvoitetaan huolehtimaan Ylen televisio- ja radio-ohjelmistojen saatavuudesta järjestelmissään.
- Siirtovelvoitteiden asettaminen perustuu EU:n teledirektiiviin, jonka mukaan;
 - merkittävän määrän kyseisten verkkojen ja palvelujen loppukäyttäjiä tulee käyttää niitä pääasiallisena keinonaan vastaanottaa tv- ja radiolähetyksiä;
 - velvoitteen tulee olla välttämätön yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi;
 - velvoitteen tulee olla oikeasuhtainen ja avoin; sekä
 - velvoitetta tulee arvioida säännöllisesti vähintään 5 vuoden välein.
- Esityksellä poistettaisiin radion siirtovelvoite ja velvoitettaisiin teleyritykset tiedottamaan siirtovelvoitteen nojalla siirrettävien ohjelmistojen jakelussa tapahtuvista muutoksista.

Kaapeliradion kuuntelu

- Kaapeliradion käyttäjämäärä on verrattain pieni. Kaapeliradio on kytkettynä sidosryhmäarvioiden perusteella n. 5 - 10 %:lla verkon potentiaalisista käyttäjistä, joka tarkoittaa enimmillään n. 85 000 – 170 000 kotitaloutta (laskettuna 1,67 miljoonasta kerros- ja rivitaloasuntokunnasta).
- Todennäköisesti muutoksen vaikutukset kohdistuvat kuitenkin vain niihin kiinteistöihin, joissa on kaapelilaajakaistaliittymä, eli n. 25 000 – 50 000 kotitalouteen.
 - Radion vastaanoton lopettamiselle ei ole mitään erityistä syytä, jos kiinteistössä ei tarjota kaapelilaajakaistaa ja siten tämä luku vastaa parhaiten vaikutusten suuruutta.
- Radio on tärkeä tiedon kulun väline etenkin näkövammaisille henkilöille. Näkövammaisia henkilöitä on Suomessa noin 55 000, joista suurin osa on heikkonäköisiä. Sokeita henkilöitä on näkövammaisista noin 22 % eli noin 12 000 henkilöä.
 - Näkövammaisiin kohdistuvat vaikutukset ovat riippuvaisia siitä, mitä jakelutietä pitkin henkilöt ovat tällä hetkellä kuunnelleet radiota.

Radion siirtovelvoitteen vaikutus kaapeliverkkojen kehittämiseen

- Radion siirtovelvoite aiheuttaa verkon käytölle teknisen rajoitteen, joka estää tehokkaamman taajuusjaon käyttöönottamisen ja uudempien teknologiasukupolvien toteuttamisen sekä rajoittaa kaapelilaajakaistapalvelujen kapasiteetin kolmasosaan maksimista.
- Siirtymä uudempiin teknologioihin ei ole mahdollinen, sillä näissä teknologioissa radion taajuusalue on laajakaistan käytössä.
- Kaapeliverkkoja hyödyntäviä laajakaistapalveluita käyttää merkittävä määrä kotitalouksista ja vuoden 2022 lopussa kotitalouksilla oli noin 530 000 kaapelilaajakaistaliittymää.
- Kaapeliradion jakelun mahdollistavia verkkolaitteita ei ole valmistettu enää vuosiin ja laitteiden laitetuki on päättynyt.
 - Operaattorien varaosat ovat hupenemassa varastoista ja uusia varaosia on käytännössä saatavissa enää purkamalla osia muualta operaattorin omasta verkosta.
- Laittevalmistajilla ei ole kaupallista kiinnostusta kehittää tai valmistaa kaapeliradion tukemiseen uusia järjestelmiä tai laitteita.
 - Radion kuuntelu on siirtynyt muihin jakelukanaviin ja laajakaistan kapasiteettitarve on kasvanut.

Vaihtoehtoiset radion jakelutiet ja siirtovelvoitteen päättymisen vaikutukset kotitalouksille

- Kaapeliradiolle vaihtoehtoisesti radiota voidaan kuunnella antennijakelun (esim. perinteinen pöytäradio, paristokäyttöinen radio) tai internetin kautta.
 - Yleisimmin radiota kuunnellaan antennijakelun kautta (n. 90 % kuuntelusta) ja laajakaistan kautta tapahtuva radion kuuntelu yleistyy kaikissa ikäryhmissä (nopein kehitys 25 – 54 vuotiaiden kohdalla).
 - Radion siirtovelvoitteen poistolla ei siis ole vaikutusta suurimpaan osaan radion kuuntelusta.
- Antenniradio kuuluu pääsääntöisesti suurimmassa osassa kotitalouksia ilman lisäratkaisuja.
 - Yleisradion lähetykset välitetään suuritehoisilla lähettimillä, jotka tarjoavat hyvän sisäpeiton myös kaupunkiympäristössä.
 - Kuuluvuuden ollessa huono, yksinkertaisin tapa parantaa kuuluvuutta on lisääntennin käyttö (kustannus n. 10 – 40 euroa).
- Suomalaiset radiokanavat ovat kuunneltavissa lukuisten sivustojen ja sovellusten kautta.
 - Internet-radion päätelaitteiden hinnat lähtevät muutamista kymmenistä euroista, mikäli kuuntelu halutaan toteuttaa radiopäätelaitteen kautta.

Siirtovelvoitteen päättymisen vaikutukset vaaratiedottamiselle

- Vaaratiedottaminen perustuu monikanavaisuuteen ja radio on yksi kanavista, joissa vaaratiedotteet välitetään. Kaapeliradion siirtovelvoitteen päättyessä kaapeliradion käyttäjien olisi käytettävä radion vastaanottoon vaihtoehtoisia jakeluteitä.
- Arviolta suurin osa kaapeliradion käyttäjistä siirtyisi käyttämään radiovastaanottimen omaa tai vastaanottoon liitettyä ulkoista antennia muutoksen johdosta. Esimerkiksi internet-radio voisi auttaa tilanteissa, joissa radion sisätilakuuluvuus on huono.
- Erilaisiin poikkeus- tai häiriötilanteisiin varautumiseksi (mm. sähkökatkokset) kotitalouksiin suositellaan yleisesti hankittavaksi paristoilla toimiva radio varaparistoinen.
- Hätäkeskuslaitoksen mukaan nykyiset vaaratiedotusmenetelmät tavoittavat enintään 50 % kohdeväestöstä ja radion tavoittavuus tästä on noin 6 – 8 %.
 - Merkityksellistä radion siirtovelvoitteen poistamisen arvioinnissa vaaratiedottamisen kannalta on, että ylivoimaisesti suurin osa (n. 90 %) radion kuuntelusta tapahtuu antenniverkon välityksellä ja tästä jäljelle jäävä osa jakautuu vielä laajakaistan kautta tapahtuvalle kuuntelulle.

Radiolupien peruuttaminen

- Radiolupien myöntämis- ja peruuttamisedellytyksiä yhdenmukaistettaisiin täydentämällä lupaviranomaisen peruuttamista koskevia toimivaltuuksia:
 - kansallisen turvallisuuden ilmeinen vaarantaminen
 - kiihottaminen/törkeä kiihottaminen kansanryhmää vastaan, terrorismirikokseen liittyvä julkinen kehottaminen, toistuva ja vakava SVPL:n rikkominen (lyhytaikaiset radioluvat)
- Lupaviranomainen olisi kansallista turvallisuutta koskevissa tilanteissa valtioneuvosto.
- Radiolupia myönnetään sekä lyhytaikaiseen analogiseen radiotoimintaan että laajalti myös muille radiolähettimille, kuten tutkille, satelliiteille, maa-asemille ja lukuisille erilaisille yksityisille radioverkoille.

Muut muutokset

- Markkinaehtoinen taajuusmaksu
 - Taajuusaluekertoimia koskeva taulukko päivitettäisiin vastaamaan Nato-harmonisoitujen taajuusalueiden tämänhetkistä käyttöä
 - Ehdotettujen muutosten myötä Nato-harmonisoiduista taajuusalueista ei maksettaisi markkinaehtoista taajuusmaksua
 - Tavoitteena tehostaa taajuuksien käyttöä ja ohjata Puolustusvoimia käyttämään Nato-harmonisoituja taajuusalueita
 - Puolustusvoimille maksettavaksi tuleva taajuusmaksu pienenesi
- Televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun periminen
 - Joustavoitetaan maksujen perimistä mahdollistamalla maksun periminen myös yhdessä erässä

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!